

3. Krisgruppens arbete

I en förening kan en kris uppkomma av många olika anledningar. Det första man tänker på är troligen en *olycka* där en eller flera medlemmar är inblandade. Är det dessutom i klubbens regi som olyckan inträffat så blir agerandet och omhändertagandet från föreningens sida av stor vikt.

Men en kris behöver inte alltid ha akut karaktär. Det kan vara en medlem som har en *personlig kris* eller en svår sjukdom vilket påverkar lagkompisarna så mycket att verksamheten inte kan bedrivas som vanligt.

En kris kan också uppkomma ur *rykten* som sprids. Rykten som kanske handlar om att medlemmar/ledare/sektioner/styrelse håller på med oegentligheter. Vi har en krisgrupp i föreningen som ska kontaktas i alla händelser av kris.

Krisgruppen ska vara de som är mest *förberedda* om en kris inträffar. Ledare eller andra medlemmar blir oftast de som får ta det akuta ansvaret men sedan måste krisgruppen gå in och samordna åtgärderna.

Krisgruppen ska också ta över *ansvaret* och *delegera* uppgifter som måste utföras. Efter den första akuta fasen skall ingen ledare eller medlem stå ensam med ansvaret utan vi agerar tillsammans i klubben.

Krisgruppen ska också kunna fungera *förebyggande* och även *rådgivande* i mindre krisartade situationer. Krisgruppen ska bara göra det man förväntas klara av resten ska vi lämna vidare till de som jobbar professionellt.

Delar av krisgruppen och dess handlingsplan bör även användas vid andra kriser som orsakar massmedialt intresse. Förväxla inte idrottens krisgrupper med samhällets dito. Krisgruppen måste snabbt kunna mobilisera de resurspersoner som situationen kräver. Vid olyckor är det viktigt att besluta om åtgärder i samråd med de närmast berörda. Kontakterna med massmedia ska dirigeras av *en (1)* person för att minimera risken för motstridiga och vilseledande uppgifter.

Grundstenarna i krishantering är *medmänsklighet* och *organisation*. Krisgruppens uppgift är att jobba:

- Förebyggande
- Samordnande och delegerande i händelse av kris
- Utvärderande

Förebyggande åtgärder

- Upplysa våra medlemmar om att ta del av informationen i Blå Tråden.
- Kontrollera skyddsanordningar och säkerhetsföreskrifter i och vid föreningens klubbhus.
- Samla krisplanen i en pärm på kansliet och på hemsidan. Alla i krisgruppen har en egen kopia. Alla ledare ska ha kunskap om krisplanen och att krisgruppen finns och ska kontaktas i händelse av kris.

Om krisen kommer

Krisgruppen arbetsgång

Den i krisgruppen som blir kontaktad ansvarar för en *telefonkedja* till övriga i gruppen. Sammankalla krisgruppen, alternativt anordna telefon- eller digitalt möte.

Följande ansvarsområden finns:

- **Informatör:** Sammanställer aktuellt händelseförlopp och kunskapsläge fortlöpande, skriver protokoll vid alla möten. Ansvarar för att skriftligen informera följande:
 - Styrelsen
 - Hemsidan
 - Berörda personer/föreningar
 - Eventuella kontakter med massmedia
- **Psykosocialt ansvarig:** Ser till att formerna för det psykosociala omhändertagandet kommer upp till diskussion och blir utfört. Kollar över att man tänkt på alla som kan ha drabbats av krisen.
- **Administratör:** Denna person har ansvaret för aktuella telefonlistor över involverade personer. Administratören för journal, där alla händelser/insatser beskrivs kortfattat med angivande av tid. Samordnar telefonpassning på kansliet eller liknande.
- **Resurspersoner:** Krisgruppen bör ha ett antal resurspersoner som kan vara behjälpliga beroende på vad som har inträffat. Dessa resurspersoner varierar givetvis beroende på situation, men de som kan tänkas bli aktuella finns i telefonlistan. Telefonlistan bör uppdateras minst en gång per år.

Möte om vad som hänt

- Samla krisgruppen och börja mötet med att fastställa vad som *säkert* kan konstateras har hänt. Skriv protokoll vid mötet.
- Besluta om *vad* som ska göras, av *vem*, *när* och tid för *uppföljning*.
- Starta en journal över alla händelser och insatser.
- Utvärdera och följ kontinuerligt upp insatserna.
- Informera öppet, sakligt och tydligt.
- Vid olyckor kontaktas polisen som har informationsansvar gentemot allmänheten.
- För att undvika onödiga spekulationer bör föreningen informeras om det inträffade så snabbt som möjligt

Utvärdering

Ett par veckor efter att krisen/olyckan är över utvärderar krisgruppen insatserna. Låt någon intervjua ett antal inblandade personer i förväg. Gå igenom journalen och sammanfatta händelserna. Värdera insatserna. Gå igenom intervjuerna. Diskutera hur krisplanen fungerade, saknades något? Revidera vid behov krisplanen. Kontrollera att uppföljningssamtal och stödinsatser fungerar.

Övrigt

Rån, inbrott och hot

Många föreningar bedriver kioskrörelse, uthyrning och andra former där kontanter är i rörelse. Vid hot och rån gäller det att först ta hand om drabbade personer; följ delar av "Insatser efter svårare olycka eller dödsfall". Kontakta alltid polis. Stäng lokalen och samla vittnen.

Tänk på att även vid rån kan drabbade personer få svåra reaktioner efter händelsen - se avsnittet *Krisreaktioner i den psykosociala ansvarsplanen*. Avgör om massmedia bör kontaktas - se avsnittet *Massmediekontakter*. Hot mot medlemmar, ledare, anställd eller egendom ska polisanmälas. Om det händer att inblandade inte vill involvera polisen bör juridisk hjälp anlitas.

Polisförhör

Polisen har ansvaret att utreda om ett brott har begåtts vid olyckor, rån och överfall. Kom ihåg att ett brott inte behöver vara uppsåtligt utan handla om till exempel bristande säkerhetsrutiner. Om en olycka inträffar i arbetet kan även frågan om arbetsskada uppkomma. Dessutom har polisen informationsansvar gentemot allmänheten när en allvarlig olycka har inträffat.

Att vara vittne till en allvarlig olycka är oftast en stor påfrestning. Den som blir kallad till förhör har rätt att ta med sig en person som stöd under förhöret.

Stödpersonen bör vara någon som inte själv kan komma att förhöras i utredningen. En god regel är att alltid ha med en stödperson, helst en jurist. Innan förhöret inleds är polisen skyldig att uppge varför den kallade förhörs, och om hon/han är vittne eller misstänkt för ett brott.

Istället för att låta sig förhöras direkt på olycksplatsen är det bättre att polisen får återkomma när upprörda känslor, kanske till och med chocken, har lagt sig; då är förutsättningar bättre för att ge en korrekt beskrivning av händelseförloppet. Vid förhöret bör man svara sakligt och utförligt på polisens frågor. Undanhåll inga relevanta uppgifter och undvik att spekulera i en eventuell skuldfråga, även om man känner sig medskyldig till det inträffade.

Försäkringsskydd

Riksidrottsförbundets Grundförsäkring via Folksam omfattar *ledare, tränare och funktionärer*. Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga kostnader i samband vid olycksfall eller akut sjukdom avseende läkekostnader, merkostnader för kost och logi, tandbehandlingskostnader samt merutgifter för hemtransport vid resa.

Grundförsäkringen gäller i hela världen vid resor som inte överstiger 45 dagar. Utövare skyddas i den vardagliga verksamheten av så kallade förbunds-försäkringar, ibland kallade licensförsäkringar, som omfattar olycksfall i utövandet av idrott och färden till och från aktiviteterna.

Vid resor skyddas utövarna av sina hemförsäkringar. Dessa försäkringar omfattar dock inte allt. Därför tecknar många förbund och föreningar även en extra *Idrottsreseförsäkring* för att vara säkra på att alla aktiva i en grupp har ett bra skydd.

Telefonlista – Krisgruppen IFK Falköping Fotboll

NAMN	ROLL	KONTAKT
Anders Darius	Ordförande	070-519 19 18
Anders Frankenberg	Ansvarig Senior och U15-19	070-882 40 82
Marie Karlsson	Ansvarig Barn & Ungdom	070-230 23 02
Christina Janson	Informatör	073-325 27 04
Magnus Liljegren	Psykosocialt ansvar	070-180 82 31
Cina Ungh	Resursperson	0707-52 85 26
Elisabeth Klaar	Adminstratör Kansli	070-853 38 01

Telefonlista – Yttre resurser

INSTANS	ROLL	KONTAKT
AKUT NÖDLÄGE	Kan vidareända samtal till de flesta andra aktörer vid behov.	112
Sjukvårdsrådgivningen	Kan vidareända till www.1177.se vid ej brådskande fall.	1177
Socialjour		0500-49 74 21
Tandläkare	Akut	112
	Rådgivning	1177
Polis		112
	Icke brådskande, oavsett tid på dygnet	114 14
	E-post, öppnas minst en gång varje helgfri dag	falkoping.vastragotaland@polisen.se
Räddningstjänsten		0515-88 58 00 raddning@falkoping.se (e-post)
Folksam		0771-950 950
idrottsförsäkringar		www.folksam.se
BRIS	Barnens hjälptelefon	0200-230 230
	Vuxentelefon	077-150 50 50 bris.vast@bris.se (e-post) www.bris.se (hemsida)